

En trøffelhund som Asti

Kirsten Bjørnsson

Asti undersøger et træningsområde. Foto Jane Gisselmann.

Trøffeljagt er ved at blive en ny hundesport. I efteråret 2020 fandt Rune Richtendorffs trøffelhund Asti 113 Sommer-Trøffel på østjyske lokaliteter.

Trøffelhunden Asti blev Danmarks-kendt da TV2 i november 2019 fortalte at hun havde fundet Sommer-Trøffel i Marselisborgskovene ved Århus.

Asti er en hund af racen Lagotto Romagnolo der har været brugt til trøffeljagt i Italien i over hundrede år. Efter at nyheden om de fine fund blev bragt i lokalaviserne og TV2, har Dansk Lagotto Klub fået en strøm af henvendelser fra både medlemmer og ikke-medlemmer, fortæller Astis ejer Rune Richtendorff, der sidder i klubbens bestyrelse. Klubben har i et par år arrangeret trøffeljagttræning, bootcamps, for medlemmerne, og efterhånden er interessen blevet så stor at man

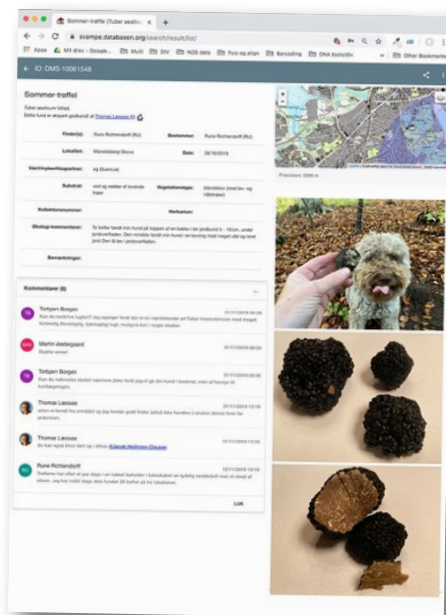

Asti har fundet og afleveret en Sommer-Trøffel til sin ejer. Se Svampeatlas om fundet, DMS-10061548. Foto Rune Richtendorff.

har været nødt til at begrænse deltagertallene. På grund af corona-restriktioner måtte årets tre første træningslejre aflyses, men når dette nummer af Svampe udkommer, er trøffeljagttræningen formentlig kommet i gang igen.

Rune Richtendorff skønner at omkring 30 af klubbens medlemmer er seriøst engageret i trøffeljagttræning og trøffeljagt, blandt andre klubbens næstformand Dorte Holsting, der også har fundet Sommer-Trøffel. Men der er mange flere lagottoer i Danmark end 30, og for de medlemmer der deltager i trøffeljagttræningen, er det klart hundeinteressen der kommer før svampeinteressen.

„Det er en sjov aktivitet som man kan have sammen med sin hund“, siger Rune Richtendorff. „Der er andre former for hundesport hvor man lærer sin hund at gå efter specifikke lugte, men trøffeljagt giver nogle særlige udfor-

Denne lagotto-hvalp på træningslejr er ved at lære at den får ros og en godbid når den markerer foran glasset med trøffellugten. Foto Jane Gisselmann.

dringer fordi det foregår ude i naturen hvor der f.eks. er musereder og andre interessante lugte. Det tager et år eller to og mange hundrede træningstimer før man har en god trøffelhund.“

Først skal hunden præsenteres for trøffellugten i en kop eller et glas og have ros og belønning hver gang den reagerer på lugten. Så begynder man at tildække lugtkilden som kan være et stykke trøffel i en tennisbold. Først træner man med tennisbolden tildækket over jorden, så begynder man at grave den ned, først overfladisk, siden dybere, osv. Hunden skal også lære at aflevere det den finder. Hvis den ikke kan finde ud af at have en trøffel i munden, skal den i stedet lære at markere der hvor lugten er.

Nok til eget og dronningens bord

I oktober sidste år var Rune Richtendorff og Asti på træningslejr på Gotland, som er kendt

for sine mange Sommer-Trøffel (se boksen/artiklen Sommer-Trøffel på Gotland). Siden de kom hjem, fandt de i løbet af oktober, november og december 113 Sommer-Trøffel på fem lokaliteter i Østjylland.

„Det er områder med en lidt åben, blandet bevoksning, bøge, ege, spredte lindetræer,“ fortæller han. „Det ene område er en blanding af Eg og Hassel, som man også ser det på Gotland. Alle tre steder er skov der har ligget urørt i mange år, og med gamle træer. Men man finder ikke trøflerne inde ved stammen. Vi lærte på Gotland at trøflerne ikke binder sig til gamle rødder, men til årets rodvækst, så de kan ligge over 20 meter fra stammen af et gammelt træ.“

Trøflerne har Rune Richtendorff og hans familie selv spist eller afsat til naboer, venner og kolleger. Til den allersidste håndfuld Sommer-Trøffel hører der en særlig historie. Nyheden om

Sommer-Trøffel på Gotland

Indtil 1997 havde Sverige kun tre kendte fund af Sommer-Trøffel (*Tuber aestivum*), alle fra Gotland. De følgende år gennemsøgte biologen Christina Wedén øen med sin egen og to franske trøffelhunde og kunne udvide antallet af trøffelokaliteter fra tre til 31. Eftersøgningen indgik i et femårigt projekt hvor ti eksperimentelle trøffelmarker i 1999 blev tilplantet med 240 ege- og hasseltræer. Planter og mykorrhiza kom fra Nordfrankrig. Året efter plantede private jordejere endnu 3000 egetræer, denne gang med planter fra danske ager og mykorrhiza fra Gotland. I 2005 blev der for første gang høstet Sommer-Trøffel fra de nyplantede områder.

Den gotlandske Sommer-Trøffel er genetisk lidt afvigende fra andre europæiske Sommer-Trøffel, men den er ved blindsmagning fundet lige så god.

Christina Weden, der i dag er ansat på Uppsala Universitet, har sammen med agronomen Lina Petterson oprettet virksomheden Tryffikultur som rådgiver om trøffeldyrkning og formidler salg af certificerede trøffeltræer (Eg og Hassel). Hun skønner at den årlige trøffelhøst på Gotland er omkring 700 kg vaskede og kvalitetskontrollerede Sommer-Trøffel foruden stumper og trøfler til inokulering af Eg og Hassel.

Den helt overvejende del af høsten består af vildtvoksende trøfler, og omkring 15 personer på øen samler trøfler på mere eller mindre professionelt niveau. Den svenske allemandsret betyder at man frit kan samle svampe over jorden, men den giver ikke ret til at grave på andres ejendom, og trøffeljægere der samler på private områder, betaler enten for retten til at samle eller indgår en aftale med ejeren om at dele udbyttet.

Et kilo vasket og kvalitetskontrolleret Sommer-Trøffel fra Gotland koster omkring 10.000 svenske kr. når de en sjælden gang når frem til de store salgssteder i Stockholm. Men langt de fleste bliver solgt direkte til grossister, restauranter og private for omkring 5.500 svenske kr. pr. kilo, fx har danske NOMA købt sine Sommer-Trøffel på Gotland. En mindre del bliver eksporteret til Finland og Norge, af og til også til Frankrig hvor man betragter gotlandske trøfler som en eksotisk specialitet.

Det tager ca. ti år før man kan begynde at høste fra en tilplantet mark, men efterhånden som de plantede træer vokser til, stiger produktionen, og trøffeldyrkning er så småt ved at sprede sig også uden for Gotland. I 2019 blev der fx for første gang produceret dyrkede trøfler to steder i Skåne.

Kilde: Wedén C. Black Truffels of Sweden. 2004, Uppsala. Acta Universitatis Upsalensis.

Se også tryffel.se og tryffikultur.se.

de mange trøffelfund nåede også frem til dronning Margrethe, der skulle holde jul på Marselisborg Slot ved Århus. Dronningen og hendes familie ville gerne smage de lokale trøfler, så midt i december fik Rune Richtendorff en opringning fra hoffet.

„Jeg ville da gerne give dronningen en portion Sommer-Trøffel, men jeg var lidt spændt på om vi kunne finde nogen,“ fortæller han. Det blev ikke noget problem, den 20. december gik han på trøffeljagt med Asti og fandt 140 gram friske Sommer-Trøffel som han efterfølgende afleverede til hoffets cheffkok. De fik siden ros i en venlig hilsen fra dronning Margrethe.

Næste projekt trøffeldyrkning

En del af de fundne trøfler har Rune Richtendorff også brugt til sit nye projekt, trøffel-

dyrkning. Han er lærer, men bor på et fritidslandbrug i Tjele uden for Viborg, og her er han ved at anlægge en lille trøffelmark efter svensk forbillede.

Sommer-Trøffel behøver nemlig ikke store skovområder. På Gotland er der tilplantet mange mindre jordstykker med Eg og Hassel hvis rødder er koloniseret af trøffelmikorrhiza, og man kan købe certificerede trøffeltræer med garanti for at de giver trøfler i løbet af ti år.

„Men de koster 300 svenske kr. stykket, så ud over 20 certificerede træer har jeg købt Eg og Hassel på bar rod som jeg har plantet i steril jord jeg har blandet frisk trøffel i. Så håber jeg trøflerne binder sig til rødderne.

Jeg har jo gået en uge på Gotland og hørt erfarne trøffeljægere sige at det altså ikke er så svært.“

Asti med en god dags fangst. Foto Rune Richtendorff.

